

RESPEKT FRÅN DIN HUND?

Text Louise Abrahamsson, Foto Maria Hansen

Respekt från din hund?

Text Louise Abrahamsson, Foto Maria Hansen

Har du någon gång fått höra att du borde skaffa dig ett "bättre ledarskap" på din hund? Har du funderat på vad dom menar med detta? Det har nämligen jag, och ärligt talat funderar jag fortfarande över de abstrakta begreppen och råden folk slänger ur sig då det handlar att öka sin dominans gentemot hunden.

En hund som inte respekterar sin ägare kan bli farlig för sin omgivning och sig själv!

Alla vill väl vara snälla mot sina hundar, men är det snällt eller roligt att ha en hund som inte respekterar dig?!? Det finns "hundexperter" som menar att det inte existerar dominans emellan hundar.

Studera själv några hundar och hur dom betar sig gentemot varandra så inser du nog att dominans och hierarki existerar i allra högsta grad hos våra fyrbenta vänner. Det finns andra experter som anser att hunden ska se på sin förare som en ledare och vissa anser till och med att man ska dominera hundar på samma sätt som hundar dominerar varandra.

Vem säger vad?

Jag tror att hundar förstår att människan är en helt annan sort än vad dom själva tillhör. Självklart ska man prata med sin hund så att den förstår vad man menar, men vi har inte alls samma möjligheter att prata med våra hundar på likadant sätt som dom med varandra. Vi har inte alls det breda spektra av signaler som hundar använder sinsemellan, dessutom saknar vi människor svans, rörliga öron och vassa tänder att använda i kommunikationen...

Det vi istället kan göra är att försöka anpassa våra olika signaler, kroppsspråk, kommandon och ord så att hunden får enklare att förstå. Omvänt så kan man träna sig på att bli bättre på att förstå vad hunden säger tillbaka! Öm-

Dominans mellan hundar existerar, se på bilden -vem är dominant respektive undergiven?

sesidig förståelse, trygghet och respekt mellan hunden och dens ägare ger bland det härligaste man kan uppleva, sann och djup vänskap.

Jag vet att det går utmärkt att sätta mer dominans på en hund som man inte blir respekterad av och att detta i många fall ger ett mycket trevligare och enklare hundägande!

Denna artikel är främst tänkt att ge några enkla tips och idéer på hur man kan arbeta för att få mer respekt av sin hund. Ämnet är inte helt enkelt att behandla och förklara på ett bra, lättförståeligt sätt, i text så läs gärna men begrunda och tänk efter före du lägger mer dominans eller "skaffar ett bättre ledarskap" på din hund!!!

Inga mirakelkurer

Alla hundindivider är olika och försök att se till vad just NI som ekipage behöver!

Jag är mycket medveten om att många instruktörer och andra duktiga hundmänniskor runt om i landet har andra åsikter och förhållningssätt än vad vi har. Det finns sällan "rätt och fel" i hundträning, endast mer eller mindre lämpade lösningar för hundindividen man arbetar med.

Det finns inga universallösningar som fungerar på ALLA hundar lika lite som det finns två människor som är exakt identiska.

Allt i denna artikel är skrivet utifrån mina egna reflektioner och erfarenheter. Som experthjälp och mesta kritiker har jag min sambo, tjänstehundsdressören Stefan Mattsson. Dessutom är jag ett stort tack skyldig mina föräldrar som gav mig möjligheten att redan från barnsben få ha fyrbenta vänner och lekkamrater i familjen.

Detta är den sista artikeln i min serie som handlar om allmänlydnads träning. Målsättningen från min sida är att inom en snar framtid kunna erbjuda en allmänlydnadsbok med alla delarna i större omfattning och med många fler bra lösnings och övnings beskrivningar. Lämna gärna reflektioner och idéer på fler ämnesområden att ta upp efter du läst det jag skrivit!

Tidigare artiklar;

- Lek med din hund –om att göra sin hund glad,
- Inkallning –om att få hunden att komma då man ropar på den,
- Koppelträning eller gå vid sidan.

Alla dessa artiklar finns under tipsknappen på

www.krokasmeden.com och på www.aktivhund.se

Om att ha ett fungerande brytkommando...

Jag är helt övertygad om att man som hundägare MÅSTE ha ett fungerande brytkommando. Att inte kunna bryta sin hund när den är på väg att göra något olämpligt kan innebära stor fara för hunden.

Hundar är ofta nyfikna och vill undersöka saker, ibland kan det innebära fara för hundens liv om den inte lyssnar på eller respekterar sin ägare. Jag vet ett antal hundar som blivit överkörda när de olovandes dragit över trafikerade vägar eller farit ut ifrån bilen på eget bevåg då ägaren stannat för snabbastning intill vägkanten. Jag vet flera exempel på hundar som varit bortsprungna i timmar och i vissa fall dagar då ägarna inte hunnit/kunnat bryta hunden i samband med att den fått upp vilt på promenaderna.

Andra farliga situationer har jag sett på träningsområden då hundar struntat i sin förare och sprungit fram till andra ekipage som tränar. Ibland har detta gått bra, ibland smäller det och hundslagsmålet är igång. För både din hunds säkerhet och för din omgivnings skull, se till att kunna bryta hunden. Kan du inte bryta din hund så kräver det strikta hundägaransvaret att du har kontroll på hunden ändå, och hur kul är det för en hund att alltid vara koppelad???

Alla hundar är olika!

Tänk på att hundar är individer. Din hunds genetiska arv spelar en stor roll i hur lätt eller svårt du kommer ha att sätta mer dominans på den. Vallhundsraser är oftast mycket lätta att dressera och enkla att få till samarbete, just för att de är framavlade för sina egenskaper till att lyssna och lyda sin förare.

Vissa jakthundsraser och framförallt många terrierrasor är å andra sidan framavlade för att vara självständiga, tåliga och oömma. Som du säkert förstår finns det inga universal-lösningar som fungerar på alla hundar, däremot finns det enkla lösningar som du som förare kan anpassa efter hur just din hund är -om du själv tror på att dessa kommer fungera vill säga. Läs och begrunda och försök att tänka ut hur just du vill arbeta med din hund, vilken relation ni ska ha från och med idag bestämmer du!!

Om brytkommando

Jag har valt att använda ordet "nej" som brytkommando för våra hundar. Vad du vill ha för ord eller signal väljer du

Terriers brukar vara ganska självständiga och tåliga, här leker Joppe bollkast själv!

själv, vissa har "fy" andra har "usch" eller "fel", det finns till och med hundägare som har visselsignal. Tänk bara på att helst ha en och samma signal eller ord, annars krånglar du till det i onödan för dig själv och din hund. Ordet har vi lärt in så att det betyder "sluta med det du tänker göra eller håller på med". Allra effektivast är det att bryta hunden precis innan den gör något otillåtet, alltså "fånga hundens uppmärksamhet" då den tänker göra fel!

Rätt och fel

Hinner hunden påbörja en önskad handling krävs det oftast att man tar i mer för att få den att avbryta. Direkt efter att jag har sagt "nej" ska hunden hörsamma och avbryta sitt oönskade beteende. Därefter vill jag att den tar kontakt, tittar på mig, och sedan ger jag hunden ett alternativ. Jag ger hunden ett nytt, rätt sätt att göra på istället för det som var fel. Det kan vara att komma in till mej för att gå vid min sida, det kan vara att stanna och vänta in mig, det kan vara att gå och lägga sig osv. Har man visat på ett FEL agerande så måste man ge hunden ett alternativ, ett RÄTT sätt att agera på. Gör man inte detta och hunden bara får höra alla fel den gör hela tiden så får man snart en hund som blir osäker, tveksam och avståndstagande från sin ägare. Jag har träffat hundar som tror att de heter "nej". Så glöm aldrig att har du sagt till hunden att den gör fel så ge den chansen att förstå och göra RÄTT!

Väljer hunden att inte lyssna på mitt nej, = att hunden inte respekterar mig, så konsekvensbeskriver jag ohörsamheten eller nonchalansen. Mer om konsekvensbeskrivning senare... Observera att jag beskriver "nej" i singularis, jag försöker att inte tjata på våra hundar, har jag sagt nej så gäller det för hunden att bryta annars händer konsekvensen!

Dåligt ledarskap?

Omvänt kan en slapp hundhållning där hunden inte får ramar att hålla sig inom också ge osäkerhet och tveksamhet eller ännu värre en hund som "går ur hand" på sin ägare och som struntar fullkomligt i densamme. I de värsta fallen som sökt hjälp hos oss har det gått så långt att hunden biter sin husse eller matte när de försökt stoppa den eller ta

i den. Då har hundägandet med råge överskridet en gräns för vad som är acceptabelt. Det är oftast hundägare med "slapp" hundhållning, eller där hunden inte respekterar sin ägare, som får höra att de behöver "ett bättre ledarskap" på sina hundar. Jag vet av egen erfarenhet hur det känns att inte bli respekterad av sin hund. Det känns inget vidare när hunden inte lyssnar, inte bryr sig eller inte vill samarbeta.

Själv tycker man att man försökt med allt, att man har de bästa belöningarna och roligaste träningsupplägget och dessutom har man varit snäll mot sin hund och hunden betalar tillbaka med otack! Ännu värre blir det när någon välvillig? person dessutom slänger ur sig klyschor som att man ska skaffa ett bättre ledarskap eller öka dominansen, sällan får man bra råd på HUR man skaffar detta! Det står inte direkt burkar med "ledarskap" i hyllan på ICA...

Aldrig säga nej?

Det finns andra som menar att man kan klara att få ett sunt hundägande utan några som helst "negativa" förstärkningar, det vill säga att endast träna sin hund efter positiva modeller och istället ignorera fel från hundens sida. Detta låter naturligtvis väldigt trevligt och flera böcker finns i ämnet. Jag vet många som har försökt att köra hund enligt modellen "endast positivt" och "aldrig säga nej". Jag vet ännu ingen som lyckats fullt ut. Hundar är olika och den enda hundtyp jag tror att konceptet "ignorera alla fel" skulle kunna fungera på är en hund med extrem förighet, alltså en hund som skulle göra vad som helst för sin ägare och som har det med sig i arvet. Denna typ av hundars ägare söker väldigt sällan hjälp hos oss, därför att dom får sällan den typ av problem som de ägarna med lite mer självständiga och självsäkra hundarna får.

Det är en enorm skillnad på vardagslydnad och på att lära sin hund cirkuskonster. Har du inte respekt, tillit, förtroende och samarbets lust från din hund i de vardagliga situationerna så lär du ha svårt att få det i momentträningen också. Tävlingslydnad och momentinlärning ska, enligt mitt sätt att tänka hund, endast bygga på samarbete, motivation och positiv grundinställning. Men för att komma dit krävs det andra i vardagen först... Skilj på vardagslydnad och precisionslydnad!

Om att lära hunden ett fungerande brytkommando...

Allra lättast är det naturligtvis att lära en ung och oförstörd valp brytkommandot. Har du en valp just nu så ta tillvara på tiden och lär den det viktigaste. Som vi ser på saken är de tre viktigaste sakerna att lära en valp eller unghund följande; Hunden ska kunna och förstå sitt namn, den ska veta vad den heter. Namnövingar är det första steget till inkallning, att få hunden att komma när man ropar på den.

Mer om inkallning och träningstips på att få hunden att komma kan du läsa i min artikel om detta. Det andra gör jag är att lära valpen ett ord för att den gör något bra och rätt. Jag använder just ordet "bra" för enkelhetens skull. "Bra" lär jag in i samband med lek-övningar och andra

samarbetsövningar, läs gärna min artikel som handlar om lek för att se hur vi tänker runt detta. Det tredje valpen bör lära sig är brytsignalen eller ordet, jag använder som sagt "nej" och det lär jag den så fort jag har chansen! Alla situationer där valpen gör FEL som uppkommer naturligt tar jag upp med hunden och berättar om hur spelreglerna fungerar hemma hos oss. Nu kanske någon som läser detta tycker att det känns "hårt" att lära en liten valp "bryt-ordet" så tidigt, jag undrar tillbaka då –NÄR är bäst att börja om inte dag ett? Små valpar hinner jag fortfarande i kapp, men 4-5 månaders unghundar har till och med jag svårt att ta –trots mina långa ben.

En frisläppt hund behöver kontroll

Vi har våra hundar, oavsett ålder, lösa så mycket som möjligt. En lös hund kräver mer av mig som förare, den måste jag ha kontroll och styrning på. En lös hund måste förstå,

Har du just nu en valp så ta vara på tiden för att få en så fin relation som möjligt

respektera och vilja samarbeta med mej, annars har jag i sämsta fall snart ingen lös hund kvar vid min sida. En koppelad hund kräver inte lika mycket eftersom jag har kopplet som "reserv" om det skulle uppkomma farliga situationer för hunden.

Förstår inte våra hundar "nej" lagom tills att vi inte hinner ikapp dem mer, så kan det uppkomma oväntade situationer som kan bli direkt farliga för hunden, och JAG vill inte ha en bortsprungen/död hund på MITT samvete... Viktigt att tänka på är att "nej" ska komma INNAN konsekvensbeskrivningen, gör valpen något otillåtet så säg först Nej! Och ge den chansen att avbryta sin oönskade handling. Vad som är oönskade beteenden är något som NI bestämmer.

Om att vara ense i familjen

Är ni flera i familjen som ska umgås och handha den nye bepälsade familjemedlemmen är det viktigt att ni bestämmer er för vad som är tillåtet respektive otillåtet för hunden, helst innan ni tagit hem den! Det går inte att någon i familjen tycker att det är OK att hunden är i soffan, sängen eller vid matbordet om någon annan person i familjen ab-

solut inte kan acceptera detsamma. Det blir väldigt otydligt och förvirrande för en valp om olika spelregler gäller i samvaron med de olika människorna i flocken. Efter man gett sin valp chansen att bryta sin önskade handling på "Nejet" så ska man sätta sig själv i beredskapsläge.

Om att ha en plan!

Här gäller det att ha en plan för hur man ska agera och konsekvensbeskriva INNAN man väl behöver göra det, det blir sällan bra om man ska stå och fundera när det redan skett. Lyssnar valpen och tar kontakt så beröm i mängder, jobba in den till dig och lek eller ge den något gott godis. Lyssnar den INTE så ska den korrigeras!!

Korrigeringen är detsamma som konsekvensbeskrivningen av "nej". Precis som lek och/eller godis är konsekvensbeskrivning av "bra" så är det viktigt att HUNDEN tar konsekvensen på RÄTT SÄTT. Ett bra är en positiv förstärkning, hunden ska vilja ha MER av den varan och omvänt mindre av det som kommer efter ett "nej"!

Det mest önskvärda är ju att jag bara ska behöva konsekvensbeskriva ordet Nej en endaste gång, har hunden därefter förstått vad ordet betyder så slipper man vara mer "elak" mot sin hund. Jag tycker att det värsta och elakaste man kan göra mot sin hund är att inte vara värdig dens respekt, förståelse och vilja till samarbete, DET kan innebära att man sätter sin hunds liv på spel! HUR DU ska korrigerar valpen bestämmer DU. Det viktigaste är att valpen FÖRSTÅR att det var FEL att inte lyssna på/respektera "nejet".

Korrigeringar, att rätta till felbeteenden

Hunden ska visa med sitt kroppsspråk och sina signaler efter en korrigerig att den förstod att det var FEL att inte lyssna på bryt-ordet! Vi tänker kring korrigeringar på följande sätt; All hantering och fysisk kontakt vill vi att våra hundar tar som något positivt. Vi vill absolut inte ha hundar som ryggar för händer eller som blir osäkra då vi ska ta i dom. Alltså UNDIKER vi i möjligaste mån att FYSISKT korrigerar våra vuxna hundar. Det är ytterst sällan någon i vår familj luggar, läser paragrafer, rycker i kopplet eller på annat sätt korrigerar hundarna fysiskt.

Istället använder vi "farligt vatten" som vi har i en lättöppnad flaska med sprutkork eller en tunn skrammelkedja. Vattnet sprutar vi PÅ hunden och skramlet skickar vi i första hand bredvid hunden, skrammel använder vi framförallt då det är minusgrader ute...

I farliga situationer eller där hunden måste bryta genast så händer det att jag skickar skramlet i sidan på hunden. En korrigerig behöver alltså inte fysiskt tillfoga hunden smärta, det viktigaste funktionen för en korrigerig är att en hund som valt bort att respektera "nejet" ska kunna brytas ändå. Det är alltså oftast bättre att korrigeringen är kort och överraskande så att hunden stannar upp i den önskade handlingen! Det är en kort period i hundens liv som jag vill behöva konsekvensbeskriva, målsättningen är att så fort det bara är möjligt få ett fungerande "nej" som

RESPEKTERAS. Vattnet eller skramlet används endast för att bryta valpen som valt bort att lyssna på Nej. Direkt den brutit sitt önskade beteende jobbar jag in hunden och visar på vad som är RÄTT sätt att agera på istället.

Vad händer om man går på den här hunden fysiskt??

Jag kan dra några exempel på situationer där jag hade Nej-tränat min valp om jag fått dessa chanser och HUR jag hade agerat i de olika situationerna... Jag har valt att ta upp några vanligt förekommande situationer med oacceptabla beteenden från valpar;

Jaktexempel...

Jag och valpen är lekandes ute i trädgården och vår nyfikna katt, Svante, kommer fram för att se på. Valpen släpper leksaken för att sätta efter Svante och jag hade då sagt väldigt bestämt "Fido NEJ!".

Namnet på hunden först eftersom jag endast vill att den individ jag menar ska ta åt sig. Vi har fem hundar och därför är vi mycket noga med att lära dem vem som är vem, inga tveksamheter råder i vår flock om vilken hund som gjort något otillåtet eller vem man kallar på! Stannar valpen och tar kontakt så belönar jag massor med röst och kropp! "Fido, BRA!!" Därefter jobbar jag in valpen till mej igen "Fido kom!" och tänker då på att bjuda in hunden till ny lek med röst och kropp.

Skulle valpskrället här vända för att dra efter katten igen så hade jag i ärlighetens namn faktiskt sagt "Fido NEJ!!!" och i sekunden efteråt skickat skramlet eller en näve grus i sidan på den! Det finns nästan inget värre än en hund som medvetet stannar upp i sitt val, funderar, och sen ändå väljer den felaktiga handlingen. Skulle hunden trots detta ändå fullfölja jakten hade jag satt efter den och tagit ett "nackatag" på den. Ett snabbt tag i valpens nacke och i sekunden som valpen visar med öron och/eller svans "ooopps lessen" hade jag släppt ner den igen.

Min käre Svante ska banne mig inte behöva fly för hundar, han har lika mycket existensberättigande som dom på gården! Sätter valpen trots detta efter katten igen så skulle jag tagit i hårdare gång två, och sen hade jag kört långline övningar med den, valpen hade i detta läge förbrukat mitt förtroende för att få vara lös då Svante är i närheten! Sen hade jag använt linan för att öva inkallningar på valpen. Nu har detta aldrig hänt och det skulle förvåna mig om jag någonsin kommer bli tvungen att öva detta på en valp..

Hade valpen helt ignorerat första nejjet så hade jag satt efter den direkt och skickat skramlet i sidan på valpen. Oftast får man en direkt reaktion och en förvånad valp som undrar hur 17 man kom åt den på avstånd! Det är i

ögonblicket som valpen stannar upp/reagerar på att något händer på den som man har chansen att vända och göra övningen positiv! Jag tillåter aldrig att våra hundar drar efter något annat djur. Kan man stävja och skaffa sig kontroll över hundens naturliga jaktinstinkter redan från starten så är så mycket vunnit! Jag är ganska elak i korrigeringarna då hunden inte lyssnat på Nej! i samband med att den dragit olovandes efter djur.

Foto: M Hansen

Tillåt aldrig att hunden drar efter vilt på eget bevåg, detta gäller även hundar som senare ska användas i jakt!

Detta för att jag har hjälpt så många problemhunds-ekipa-ge att jag VET vad som krävs att stävja en jaktgård till hund som lyckats sätta efter vilt någon gång! Det blir så mycket värre och tidskrävande övningar att stävja jakten hos en hund som fått övning i det eller som aldrig fått lära sig att det är otillåtet! Jag hade alltså agerat likadant oavsett vilket djur som valpen velat jaga!

Bitar sönder exempel...

Valpar är nyfikna och "smakar" på saker i hemmet och i bilen. Jag undviker att ha farliga saker framme då vi blivit med valp. Däremot tar jag aldrig bort skor eller annat som finns framme i vanliga fall. Valpen får helt enkelt lära sig spelreglerna från början. Skulle valpen hitta något intressant men otillåtet att tugga på så säger jag "Fido, Nej!". Får jag reaktionen att valpen slutar tugga så berömmar jag och ger valpen något tillåtet istället, t ex ett tuggben.

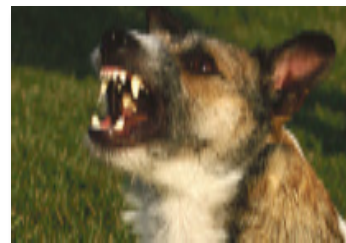
Fortsätter valpen att tugga så går jag helt sonika fram och plockar ur saken ur truten på hunden och lägger den mellan oss. Försöker valpen ta den igen så säger jag åter "Nej" och konsekvensbeskriver med ett vattensprut i valpansiktet! Sen visar jag på vad som är RÄTT istället, en tillåten leksak eller ett tuggben.

Skulle valpen vakta sin sak och exempelvis morra åt mig så hade jag antingen tagit den i halsbandet och hållt vatten över den eller så hade jag lyft den i nacken. Att vakta saker, ben eller matskålar är en naturlig instinkt för överlevnad för hunden.

Många anser att man inte ska ta saker ifrån sin hund och att den ska få vakta sina saker, jag anser att detta är förkastligt. Ska hunden fungera i familj med barn och

människor så ska man inte behöva tänka sig för om hunden har något. Vad skulle hända med ett barn som råkar ramla intill en hund med tuggben som vaktar? Om du själv skulle råka snubbla intill? Valpen/Hunden ska aldrig tillåtas visa oacceptabla aggressiva beteenden i såna situationer!

Hade valpen inte tagit vattenkorrigeringen så hade jag ruskat om den med ett "nackatag"! Sen hade jag gjort om övningen till hunden slutat tjafsas om saken eller benet... Parallellt med dessa dominansövningar hade jag övat mycket samarbetsövningar i lek och även byta övningar med föremål. Jag hade tränat valpen på att lämna saker till mej och gett den mycket beröm, godis och/eller lek som betalning för samarbetet...

Vad händer om ett barn råkar snubbla på en hund som vaktar saker?

Stjäl matövningar...

Soffbord är bra, och framförallt i familjer som har godis och mat på sitt soffbord. Lär valpen att mat på bordet är endast något som dom tvåbenta har rätt till. Jag tar tag i detta på direkten. Jag lägger fram frestelser på bordskanten och skulle valpen försöka tjuva eller lukta på godsakerna så är det "Fido Nej" som jag säger.

Lyssnar inte valpen så har jag blomsprutan till hands och ger valpen en vattendusch. Skulle den tjuva ändå så tar jag i hårdare och knäpper valpen på nosen eller luggar den. En valp som lyssnar och respekterar belönar jag med att ta en godis i handen, hålla fram godiset och med ett "varsegod" ger jag valpen belöning.

Valpen får inte heller "gama" godis från min hand, utan den ska lära sig att ta försiktigt och endast då jag ger den tillåtelsen med ett "varsegod". Om valpen hade varit snabbare än mej och hunnit roffa åt sig mat så hade jag tagit fast valpen grävt upp maten ur munnen på den. Ingen hund tjuvar vid vårt soffbord!

Anpassa dig efter din hund

Detta var hur jag hade agerat i dessa situationer. Tänk på att alltid titta på din valp och se vad den sänder för signaler och svar på det du sagt till den. Vissa hundar är som sagt väldigt samarbetsvilliga och dem behöver man kanske aldrig konsekvensbeskriva för, andra självständiga och "tjockskalliga" hundar behöver du kanske ta i mer på eller hitta andra sätt för att komma åt.

Om hundar som ska "sättas bättre ledarskap" på...

Behöver du lägga mer dominans på din hund så finns det ingen bättre dag att börja på än idag! Ta genast tag i era relationsproblem och bestäm dig att från och med du läst klart denna artikel så kommer det bli ett helt nytt, bättre

och enklare hund-liv i din flock.

Det allra viktigaste rådet jag har att ge dig är; var konsekvent och fullfölj! från och med nu måste du börja tänka på hur du agerar i ditt hundägande. det är bara du som kan ordna upp er relation till det bättre.

Valpövningarna är utmärkta att använda även på vuxna odrägliga hundar. Ha gärna den vuxna hunden kopplad då du gör de tidigare beskrivna övningarna. Då har du hunden nära, den kan inte komma undan eller ignorera dej och med vattenkorrigeringen kan du pricka där den gör mest nytta –mitt emellan ögonen på din hund!

Gör en lista över situationer och ställen där du behöver mer respekt från din hund. Tänk efter HUR du ska bete dig då problemen uppkommer. Ha en handlingsplan för varje tänkbart motagerande från din hund. Känns något av dina problem för tungt att ta tag i direkt så spara detta tills du satt dominans på hunden i andra, för dig hanterbara, situationer.

Tänk på att ta vara på de bra stunderna och på de gånger din hund handlar rätt, belöna rätt beteenden mycket! Se på relationen mellan dej och din hund som yin&yang, det måste finnas balans och ömsesidig respekt. Varken den svarta sidan eller den vita bör ta för stor plats och dom bör inte blandas okontrollerat för då blir det en grå sörja.

Förslag på dominans övningar

Jag har studerat våra hundar och deras flockstruktur många gånger, jag har även tittat på andras hundar. Det finns inga så bra läromästare i hundrelationer som just dom själva ;-)

En dominant hund rör sig värdigt, en underlägsen fjäskar.

En hund som dominerar en annan rör sig värdigt och bestämt. Den underdånige fjäskar och fjantar runt. Är du en sån som springer efter din hund och BER om uppmärksamhet? Sluta i sådana fall genast med det! En dominant och självsäker hund låter sig inte köras med, den handlar direkt och slår ner hårt men snabbt på försök från andra att plocka poäng. Den kan helt sonika köra bort en ranglägre hund från ett bra ställe, den kräver att bli respekterad och konsekvensbeskriver om den inte blir det. En sund dominant hund går aldrig till överdrifter eller misshandlar de ranglägre och den bjuder på sig själv i lek, men den kräver respekt.

Små förändringar kan göra stor skillnad

På hundkurser ges ofta råd som att man ska låta hunden vänta på tillåtelse innan den får äta, gå ut, hoppa ur bilen, innan lek startas och så vidare. Dessa råd är jättebra men tänk på att en hund som exempelvis alltid måste sitta innan den får äta sin mat lär sig detta som en "vana" (habituering för den som vill slå i etologiböcker!).

När hunden sätter sig av gammal vana så är det ingen dominans övning längre utan endast ett inlärt beteende. Vill du fortsätta träna dominans så ska du tänka på att kräva olika saker av hunden i de liknande situationerna. Då först blir det "ledarskapsträning".

Till exempel kan hunden ibland bli ombedd att stå eller ligga innan den får tillåtelse att äta. Ibland får hunden tillåtelse att gå före dig i smala passager och andra gånger ska den gå efter eller sitta och vänta tills du kallar in den. Att ge olika direktiv i liknande eller samma situationer visar att du är den som har befälet.

Du vet vad som krävs för dagen och du kan med fördel vara lite nyckfull mot en hund om behöver dominanssträna. Be den ibland först ligga sen kanske den måste komma in till din sida innan den får tillåtelse att äta. Ibland kan den få äta direkt du sätter ner skålen, tänk bara på att ge tillåtelseordet innan. Hunden ska aldrig själv få bestämma när den har tillåtelsen...

Situationer du kan träna på att hunden ska sitta, stå, ligga, komma in till din sida, ta kontakt eller dylikt INNAN den får lov att göra kan vara; Vid matskålen, vis lek eller godisbelöning, vid dörren –både på väg ut och in, hälsa på människor och/eller hundar, in eller ut i bilen, uppletande-övningar, spårövningar, hoppa upp i soffan (om den får lov att vara där vill säga!).

Det finns säkert många fler situationer du kan klura ut själv där du på enkelt sätt, i de små vardagliga situationerna, tränar upp din dominans mot hunden.

Ta kontroll i vardagen

Har du en hund som du omgående måste förändra relationen till så föreslår jag att du under minst en månads tid framöver slopar all "lyx" för hunden. Har den fått lov att vara i sängen och i soffor så gäller det inte mer. Har den haft obegränsat med leksaker framme så är det slut på det också, lek får den från och med nu bara MED DIG och när du har lust.

Har hunden haft massa tuggben den kunnat gömma och ha tillgång till överallt så får du snoka upp dem och lägga dem på oåtkomligt ställe. Hunden kan få ha tuggben korta stunder då du ger den ETT, men du ska även kunna ta tillbaka det efter 5-10 minuter.

Hunden ska heller inte få lov att kräva godis eller andra belöningar när den känner för det utan det ska den få av dig då den varit mycket duktig och då ska det vara väldigt speciellt!

Från och med nu gäller också andra hårda regler för din odrägliga hund. Den får inte längre fara runt i kopplet eller hoppa på dig inte heller får den nafsas eller bita i dig. Den

ska lyssna på och respektera det du ber den om. Annars så konsekvensbeskriver du med "brytordet" och respekteras inte det så korrigerar du ohörsamheten!

Hur du ska korrigera din hund vet du antagligen bäst själv, huvudsaken är att hunden tar åt sig och säger "för-låt" och blir ödmjuk. I många fall kan det vara mycket olämpligt att korrigera hundar med mycket kamplust fysiskt, eftersom dom tar detta som en rolig lek och en belöning istället för en korrigerande. Ska man korrigera fysiskt är det oftast bäst att det sker snabbt.

Att läsa paragrafer som det står om i vissa hundböcker är inte bara korkat utan även riktigt farligt på många hundtyper! Vanligtvis är det bättre att använda sig av något helt "osocialt" då man korrigerar, till exempel "farligt vatten" eller "farligt skrammel".

Att korrigera en hund som inte förstår eller som inte fått chansen att bryta vid "nejt" är helt förkastligt och skapar endast djupare sprickor i relationen.... Jag har tjatat om detta tidigare –glöm aldrig att en hund som fått veta att den gjort fel MÅSTE få reda på vad som är RÄTT SÄTT att agera på istället. Visa hunden på det riktiga alternativet och belöna den rikligt då den väljer rätt!!!

Om Pisse-nissar på promenaderna

Många hanhundar som behöver "sättas mer ledarskap på" skvättmarkerar mycket på promenader.

En hane som gärna kissar högt och ofta...

Det kan i de värsta fallen vara även så att de skvättmarkerar lite varstans annars också. Denna typ av pojkar ska genast få mindre frihet. Sätt koppel på och begränsa pisseriet till max två eller tre tillfällen på en halvtimmes promenad.

Tillåt endast att hunden markerar då du ger den tillåtelse. Säg "varsegod" eller motsvarande vid ett träd eller en lyktstolpe i början av promenaden, eventuellt en i mitten och en innan ni går in. Skulle hunden vilja stanna och nosa eller kissa däremellan så dra med dig den bara. Börjar hunden protestera eller hålla emot så säger du Nej! och lyssnar inte din hund så konsekvensbeskriver du olydnaden. Jag brukar bara dra med mig bångstyriga hanar och strunta fullkomligt i om dom tjafsar eller sätter ner röven.

Hunden har ett val, antingen går vi promenaden på ett enkelt och trevligt sätt för oss båda, eller så gör vi det på mitt sätt ändå! På denna typ av hund sätter jag ett brett hel- eller halvstryps halsband, det ska inte vara trevligt för hunden att tjafsas. Från och med idag så ska din dominante hane inte välja var och när han vill markera längre. Är det så illa att hunden även skvättmarkerar inomhus så får du ha den i bur eller ha den under strikt uppsikt.

Du kan ha den kopplad även inne och träna den medvetet på ställen du vet att den brukar markera. Skulle den börja lyfta på benet inomhus så håll en flaska vatten i nyllet på den, efter du sagt Nej! Vatten är lättare och trevligare

än piss att torka upp! Sen går du ut till en lyktstolpe eller ett träd och säger "varsegod!". Även vissa dominanta tikar håller på och skvättmarkerar överallt, samma sak gäller för dem.

Om att alltid ha kontroll

Släpp aldrig en hund som du inte kan lita på. Ha hellre en långlina på hunden eller träna den på sådana ställen att den inte kommer någonstans om den inte vill komma till dig. Läs artikeln om inkallningsövningar och lär hunden att komma då du kallar på den!

Har du utfallsproblem på dina promenader så ta tag i detta. Ta med en medhjälpare och hunden är stark och sätt på den dubbla koppel. Sen har ni ett koppel var. Har du inte tillgång till medhjälpare så försök att promenera på ställen där du kan klara av hunden. Försök analysera på om utfallen beror på aggressivitet, osäkerhet, rädsla eller stress hos din hund. Som du säkert förstår behöver du arbeta på olika sätt med olika typer av orsaker till utfallsproblemen. Försök att alltid ha kontroll och ju mer dominans du sätter på hunden i andra situationer desto lättare kommer du få att bryta den även i svåra situationer. Mer om hur man löser utfallsproblem kommer i boken.

Ta initiativ -ute övningar

Bli en bra flockledare som har koll på omgivningen och på vart det finns köttbullar i skogen. När ni är ute på promenad så häng upp ett par köttbullar eller korvbitar i ett träd eller lägg dem på lite kluriga ställen i stenskevror eller på stubbar, går du i stadsmiljö kan du gömma dom på betonggrisar, parkbänkar eller i buskar. Ropa in din hund om den är lös och koppla upp den. Har du hunden kopplad från början så sätt fast den i ett träd eller i en lyktstolpe medan du förbereder köttbulle-gömman så att hunden inte ser vad du pysslar med. Hämta hunden och visa den vad du har hittat.

Skulle hunden vräka sig över godsakerna så hindra den med kopplets hjälp och plocka själv ner skatten och ge den hund bit för bit, ha krav på att hunden bara tar godbitarna försiktigt och efter att du ger tillåtelse med ett "varsegod" eller dylikt.

Gillar din hund inte godsaker så göm leksaker eller något annat den tycker om istället.

Andra roliga hitta övningar kan vara att du kastar ut några bollar, gamla handskar eller strumpor i högt gräs eller på andra ställen där hunden inte kan se sakerna. Låt hunden söka efter det gömda som du pekar ut på ett ungefär vart dom finns åt hunden. Kan du ha hunden lös är det jät-tebra, annars kan den söka i koppel med dig bakom. Varje gång den hittar något så beröm jättemycket och ta emot det upphittade. Byt det upphittade mot godis eller mot en annan leksak. Undvik att leka med det hunden nosat upp eftersom det då kan bli konkurrens kring föremålet. Det är oftast bättre i dominans syfte att själv ta hand om "bytet" men dela med sig av något annat som man har.

Nosövningar som förbättrar relationen

Tycker hunden att det är jättekul att få arbeta med sin nos så börja lägga ut personspår åt den. Det finns flera olika böcker om hur man börjar spårträna sin hund. Du kan även läsa min artikel i ämnet och där jag har utförligt beskrivit flera olika sätt att börja träningen på men även gett förslag på utvecklingsövningar och problemlösnings träning.

Nosaktiverings övningar är ofta mycket stärkande för relationen och hunden får utföra ett arbete som den kan bättre än dej, men det är du som visar vart övningarna finns och det är du som sätter upp spelreglerna!

Träna hunden på att våga klättra på svåra ställen. Försök få den att balansera, gå, stå och sitta på smala träd, stenar, stubbar eller om du promenerar i stadsmiljö så få den att gå upp på parkbänkar, i gallertrappor, lastbryggor eller vad du nu kan hitta på. Ha gärna hunden kopplad och dra mildt men bestämt upp den om den tvekar, be inte utan säg bara "kom igen, detta är inte farligt".

Skulle hunden snava eller tveka så kör bara vidare, det sämsta du kan göra är att ömka hunden i detta läge –då sänker du både hundens förtroende och respekt för dig. När man jobbar med att få hundar att utföra sånt som dom själva tror är svårt så stärker man relationen jättemycket. Genom att övertyga hunden att man själv vet att den kan så stärker man dels hundens självförtroende men också tilliten till dej som ledare.

Lek och ha kul med din hund!

Lek mycket med din hund på ett bra sätt, det är viktigt att att vara rolig att umgås med också!

Lek och härja mycket på bra sätt med din hund. Att under lekövningar skaffa övertag hunden är optimalt, det är under roliga former och hunden får direkt respons på vad som är bra respektive mindre bra sätt att agera på gentemot dig som förare. Om sund och respektfull lek kan du läsa i artikeln "Lek med din hund".

Ta initiativ -inne övningar

Undvik att härja och busa med hunden inomhus, undvik

även att träna moment eller annat där hunden ska vara aktiv inomhus.

Det du riskerar är att du drar upp hundens förväntningar och stressnivå. Då får du en hund som får svårt att koppla av i hemmet. Träna istället moment där hunden ska vara koncentrerad och lugn. Du kan till exempel knyckla in godis i en tom toa rulle och låta hunden klura ut hur den ska få upp den. Du kan lägga en köttbulle under ett durkslag eller under en gryta och se om hunden löser uppgiften själv. Du kan träna på sitt, ligg och stå. Tänk på att har du sagt exempelvis "ligg" åt din hund så ska den ligga tills du ger den tillåtelse att gå upp.

Träna ibland på att hunden ska gå och lägga sig på sin plats. Var noga med att den inte ska studsas upp när den känner för det utan kräv att lagd hund ligger tills du ger den ett frihetskommando. Träna korta stunder och ha kontroll på din hund. Hellre många lyckade övningar per dag än en misslyckad.

Hanteringsövningar

Hantera hunden mycket. Var rejäl och bestämd i hanteringen. Klappa den med ordentliga klappar, inget pillipill. Var hellre lite burdus i hanteringen än för försiktig, lär hunden att tåla ganska hårda tag. Studera hundar som härjar med varandra, inte är dom fjantiga och mesiga när dom busar väl? Skulle hunden morra eller dra sig undan så på med koppel och i de värsta fallen en munkorg. Hunden ska inte kunna bestämma själv om den ska bli hanterad eller inte, tvinga hunden att LÄRA sig att hantering är positivt!

När vi får hem problemhundar som ska utbildas vidare så lägger vi mycket tid på hanteringsträning och andra dominansövningar första tiden. Problemhundar har oftast mycket med sig i bagaget och har fått lång träning på hur de ska få göra som de vill i alla situationer.

Jag korrigerar de värsta hundindividerna som tjafsar vid hantering med vattensprut. Kopplet har jag på för att hunden inte ska kunna komma undan om den inte har lust och munkorg för att den inte ska kunna bita mig.

Jag tränar hanteringsstunder många gånger per dag och slutar inte förrän hunden slutat tjafsa och finner sig i att jag tar i den, klappar den och på annat sätt hanterar den. Då hunden visar att det är OK att jag tar i den så belönar jag den med det bästa den vet, innan jag släpper iväg den fritt igen.

Har du en hund som du har hanteringsproblem med så är det bäst att du får proffsionell hjälp de första gångerna. Via vårt företag, Hundsmedjan

(www.hundsmedjan.se),

kan du få privatlektioner och problemkonsultation.

Vi tränar alla våra hundar på att ta hantering på bra sätt. Dels för att det stärker relationen men även för att OM hunden skulle råka ut för en olycka så måste den kunna vara trygg med att vi bär eller undersöker den.

Om utvecklingen

Märker du att dominans övningarna ger resultat och ditt ledarskap blir bättre, att du får den respekt du förtjänar av

din hund så kan du minska på dessa övningar. Fortsätt däremot att träna mycket samarbetsövningar och lek mycket med din hund även i fortsättningen.

Relationen mellan ägare och hund är ingenting som är färdigt utan precis som i alla andra relationer kan den utvecklas och fördjupas.

Att kunna se vad som behövs göras i sin relation med hunden vid olika tidpunkter är det som skiljer de duktiga hundägarna från de sämre!

Titta på din hund och försök förstå vad den har att säga till dig, då vet du antagligen bäst själv hur ni ska fortsätta erat samarbete!

De värsta fallen

Har det gått så långt att din hund är ur hand på dig, att du känner att ingenting hjälper, så ta kontakt med någon duktig instruktör i närheten. Vi känner mycket hundfolk och har bra kontakter runt om i landet så maila gärna så kanske vi kan slussa dej vidare....

Avslutningsvis

Detta är det svåraste hundämne jag skrivit om och min förhoppning är att det tas emot på rätt sätt i Hund Sverige. Att vara tvungen att öka sin dominans mot den man älskar är svårt och

gör ont i hjärtat men ibland kan detta vara tvunget för att få en hanterbar och trevligare relation med sin bästa vän.

En bra relation mellan hund och ägare innebär ömsesidig kärlek och respekt

Tänk på följande vid Dominans träning:

- Var tydlig och konsekvent
- Ha alltid kontroll, ligg själv steget före din hund
- Tillåt aldrig oacceptabla beteenden från din hund
- Ge hunden respekt men kräv även respekt tillbaka
- Använd ett brytkommando men helst bara en gång!
- Respekteras inte ditt brytkommando så vidta åtgärder, direkt
- Har du sagt vad som är FEL måste du även visa vad som är RÄTT
- Hantera din hund mycket, lär den tycka om hantering
- Bli en rolig vän att umgås med, ta initiativ
- Strukturera upp era vardagsituationer och ta kontroll över dessa

Artikeln är skriven av Louise Abrahamsson.

Till experthjälp och rådgivare har bland annat tjänstehundsdressör Stefan Mattsson bidragit. Paret har tillsammans mycket stora erfarenheter i hundträning, hundkursverksamhet och problemlösning.

Mer om oss finns på hemsidan

www.krokasmeden.com.

Allt är skrivet utifrån våra egna reflektioner och erfarenheter. Önskar du kopiera hela eller delar av artikeln vill vi att du först tar kontakt med oss via mail; rocky.emma@telia.com

Är det något i artikeln du anser felaktigt eller undrar över är du också varmt välkommen att kontakta oss.

